

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 18 W ELBLĄGU

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

I ETAP EDUKACJI

KLASY I - III

I. Wstęp

„Dobre ocenianie” to takie, które:

- daje dziecku informację o tym, co już umie, nad czym musi popracować, jak daleko jest na drodze do osiągnięcia celu;
- uwzględnia możliwości dziecka; nie wszyscy przecież w tym samym czasie są w stanie opanować jakąś umiejętność, a niektórzy nigdy nie będą biegli w danym zakresie;
- bierze pod uwagę wkład pracy dziecka, jego wysiłek włożony w wykonanie zadania;
- zachęca do dalszej pracy, uświadamia, że wysiłek się opłaca;
- nie pełni funkcji kary czy nagrody;
- nie zawiera krytyki osoby;
- uwzględnia postęp, jaki dokonał się w dziecku.

Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania w Szkole Podstawowej nr 18 w Elblągu obejmują ocenianie osiągnięć edukacyjnych oraz zachowania każdego ucznia.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania.

Ocenianie zachowania ucznia polega na rozpoznawaniu przez wychowawcę klasy, nauczycieli oraz uczniów danej klasy stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych.

II. Cele oceniania wewnątrzszkolnego:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia oraz, w przypadku oceniania opisowego, wskazanie sposobów przezwyciężania trudności lub rozwijania zdolności ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

III. Zasady oceniania

1. Zachowanie

Zachowanie ucznia ocenia się na podstawie stopnia respektowania przez ucznia obowiązujących kryteriów ocen z zachowania w klasach I-VIII.

- a) Kategorie zachowania:
 - wywiązywanie się z obowiązków ucznia;
 - postępowanie zgodne z dobrem społeczności szkolnej;
 - dbałość o honor i tradycje szkoły;
 - dbałość o piękno mowy ojczystej;
 - dbałość o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz innych osób;
 - godne, kulturalne zachowanie się w szkole i poza nią;
 - okazywanie szacunku innym osobom.
- b) Powyższym kategoriom odpowiadają zawarte w regulaminie elementy punktowanych zachowań i postaw (Załącznik 1 – Punktowy System Oceniania Zachowania)
- c) Zapis w dzienniku elektronicznym – punktowy – zgodny z Punktowym Systemem Oceniania Zachowania (Załącznik 1)
- d) Po każdym półroczu zestawienie punktowe i słowne zgodne z Punktowym Systemem Oceniania Zachowania (Załącznik 1)
- e) Uczniowie za swoje zachowanie w półroczu otrzymują, wg zdobytych punktów, symboliczne medale w postaci pieczętek, medali na szyję czy dyplomów. (Załącznik 2)

Regulamin oceniania zachowania ucznia opracowano na podstawie:

- * Rozporządzenia MEN z dnia 3 sierpnia 2017r. w sprawie warunków i sposobów oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.
- * Statutu Szkoły Podstawowej nr 18 w Elblągu.

2.Osiągnięcia edukacyjne

1. Obserwacja postępów edukacyjnych ucznia:

- a) obserwuje się: mówienie, pisanie, czytanie, umiejętności matematyczne, praktyczne, przyrodniczo – społeczne, muzyczno – ruchowe, plastycznie – techniczne, uwzględniając wkład pracy, zaangażowanie i włożony wysiłek;
- b) obserwacji dokonuje się na podstawie oceniania bieżących pisemnych prac kontrolnych, wypowiedzi ustnych, pracy na zajęciach, pracy domowej, prac dodatkowych, udziału w zajęciach i konkursach;
- c) nauczyciel prowadzi w dzienniku elektronicznym obserwację osiągnięć i aktywności ucznia, w której rejestruje na bieżąco jego osiągnięcia według ustalonej skali (punkty od 1 do 6). W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie + i -, gdzie + oznacza osiągnięcia ucznia bliższe wyższej kategorii wymagań, - niższej kategorii wymagań. Jedną dowolnie wybraną pracą kontrolną w śródroczu uzasadniana będzie pisemnie w formie recenzji zwierną mocne i słabe strony ucznia oraz zalecenia do dalszej pracy.

2.Kontrola osiągnięć bieżących

- a) ocena bieżąca - dokonywana jest wg ustalonych kryteriów – punkty 1 – 6, jak również poprzez komentarz motywujący do aktywności i wysiłku, słowny, pisemny czy symboliczny, odpowiadający określonej poziomowi wiadomości i umiejętności ucznia. Uogólnieniem jest wskazanie poziomów.

Poziom wiadomości i umiejętności	Punkty/ zapis słowny	Komentarz motywujący	Poziom opanowania wiadomości i umiejętności – kryteria oceniania
wysoki	6 – celująco	znakomicie	Uczeń doskonale opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidziany w podstawie programowej. Samodzielnie i swobodnie wykorzystuje je w nowych i nietypowych sytuacjach. Kreatywnie rozwiązuje problemy.
bardzo dobry	5 – bardzo dobrze	bardzo dobrze	Uczeń na poziomie bardzo dobrym opanował realizowany zakres wiadomości i umiejętności przewidziany w podstawie programowej. Pracuje samodzielnie. Sprawnie korzysta ze zdobytych wiadomości w sytuacjach typowych.
dobry	4 – dobrze	dobrze, ładnie	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w podstawie programowej na poziomie dobrym. Stosuje je w samodzielnym rozwiązywaniu zadań o średnim stopniu trudności.

			Czasami potrzebuje pomocy nauczyciela.
dostateczny	3 – wystarczająco dostatecznie	postaraj się, popracuj jeszcze	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w postawie programowej w stopniu wystarczającym do rozwiązywania prostych zadań niezbędnych do kontynuowania nauki na wyższym poziomie. Podczas wykonywania zadań często potrzebuje wsparcia i pomocy nauczyciela.
niski	2 – słabo	pomyśl, pracuj więcej	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w postawie programowej na poziomie niskim. Często ma problemy z wykonaniem podstawowych zadań. Wymaga wsparcia i stałej pomocy ze strony nauczyciela.
bardzo niski	1 – bardzo słabo	popraw się	Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w postawie programowej. Wymaga stałej pomocy ze strony nauczyciela przy wykonywaniu najprostszyc zadań, których nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie wykonać.

b) Sposoby sprawdzania osiągnięć:

- Wypowiedzi ustne,
- Aktywność na zajęciach,
- Praca samodzielna na lekcji,
- Karty pracy,
- Kartkówki,
- Dyktanda,
- Sprawdziany,
- Wytwory pracy dzieci,
- Prace domowe,
- Zadania dodatkowe.

c) Ocenianie prac pisemnych:

- Uczniowie piszą prace kontrolne zaplanowane zgodnie z rozkładem materiału. Pozwalają one ocenić osiągnięcia dziecka w danym okresie, sprawdzają trwałość zdobytych wiadomości i umiejętności, uwidaczniają postępy, wykrywają problemy, uczą systematyczności, koncentracji, spostrzegawczości, jak również czytania ze zrozumieniem.
- Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów oddawane są uczniom do domu lub udostępniane rodzicowi do wglądu na terenie placówki. Nauczyciel decyduje o powyższym oraz o zasadach zwrotu kontrolnych prac pisemnych.

• Za pisemne prace kontrolne uczniowie otrzymują punkty od 1 do 6 w zależności od uzyskanego procentu poprawnych odpowiedzi według stałej skali. Dopuszcza się stosowanie + i - .

1) poniżej 25% możliwych do uzyskania punktów - 1

2) 25% - 29% - 1 +

3) 30% - 35% - 2 -

4) 36% - 43% - 2

5) 44% - 49% - 2 +

6) 50% - 53% - 3 -

7) 54% - 63% - 3

8) 64% - 69% - 3 +

9) 70% - 73% - 4 -

10) 74% - 80% - 4

11) 81% - 84% - 4 +

12) 85% - 87% - 5 -

13) 88% - 91% - 5

14) 92% - 94% - 5 +

15) 95% - 6 -

16) 96% - 100% - 6

d) Nauczyciel przy wystawianiu punktów bierze pod uwagę możliwości ucznia oraz jego wkład pracy.

e) Wobec uczniów posiadających zalecenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej stosuje się wymagania edukacyjne dostosowane do możliwości psychofizycznych wynikających z indywidualnych potrzeb uczniów.

Ponadto :

Uwzględnia się:

- **z edukacji plastycznej:** estetykę pracy, zaangażowanie dziecka, ład i porządek na stanowisku pracy;

- **z edukacji muzycznej:** aktywność na zajęciach, zaangażowanie, wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce, znajomości tekstów piosenek
- **z edukacji motoryczno-zdrowotnej:** systematyczność, aktywność, zaangażowanie, wysiłek włożony w wykonywane ćwiczenie, postępy dokonane przez ucznia, stosowanie zasady „fair play”.

3. Ocena śródroczna

Ocena śródroczna jest wynikiem półrocznej obserwacji. Zawiera zalecenia i wskazówki dla ucznia i rodzica dotyczące postępów w nauce, jak i rozwoju społeczno - emocjonalnego. Ocena ta jest skierowana do dziecka i jego rodziców w formie pisemnego komentarza na indywidualnej karcie. Rodzice otrzymują karty oceny opisowej po zakończeniu śródrocza.

4. Ocena roczna

Ocena roczna dostarcza informację o postępach, trudnościach i uzdolnieniach ucznia. Ma ona charakter diagnostyczno – informacyjny. Ocena roczna wyrażona jest w postaci pisemnej w formie wpisu do arkusza ocen i na świadectwie, które otrzymuje uczeń. Miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i rodzica (opiekunów prawnych) o prognozowanych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i zachowania ucznia w formie karty informacyjnej.

5. Tytuł „Prymusa”

a) Tytuł „Prymusa” otrzymuje uczeń, który :

- zachowuje się wzorowo, czyli posiada na indywidualnym koncie 250 i więcej punktów dodatnich i nie posiada więcej niż 20 punktów ujemnych (Punktowy System Oceniania Zachowania – Załącznik 1);
- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane przez podstawę programową na poziomie wysokim lub bardzo dobrym;
- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane przez podstawę programową z języka angielskiego i zajęć komputerowych na poziomie wysokim lub bardzo dobrym;
- otrzymał z religii ocenę celującą lub bardzo dobrą.

b) Tytuł „Prymusa” przyznaje się uczniom spełniającym powyższe wymogi począwszy od końca roku szkolnego klasy pierwszej.

DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH WYNIKAJĄCYCH Z INDYWIDUALNYCH POTRZEB UCZNIÓW dotyczące wszystkich rodzajów edukacji

1.Uczniowie słabowidzacy

- A. właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającego się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność),
- B. udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej,
- C. zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań),
- D. umożliwienie dziecku korzystania z kaset lub z nagrań lektur szkolnych, tzw. audiobooków,
- E. częste zadawanie pytania - „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.
- F. Zwolnienie z zajęć wychowania fizycznego na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną lub opinii lekarza specjalisty.

2.Uczniowie słabosłyszący:

- A. zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce najlepiej w rzędzie od okna; uczeń, będąc blisko nauczyciela, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust,
- B. umożliwić odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,
- C. nauczyciel, mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie czy być odwrócony twarzą do tablicy; to utrudnia uczniowi odczytywanie mowy z jego ust,
- D. należy mówić do ucznia wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy

nadmiernej gestykulacji,

E. trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami; takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi,

F. nauczyciel powinien ocenić, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego (w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie),

G. uczeń niedosłyszający powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.

H. w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy, m.in. zapisanie nowego tematu,

I. można przygotować uczniowi z niedosłuchem plan pracy na piśmie opisujący zagadnienia poruszane w wykładzie lub poprosić innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopia i udostępniali je koledze,

J. konieczne jest aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy,

K. nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do ucznia niesłyszającego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu

L. z uwagi na wolne tempo czytania, dziecko potrzebuje więcej czasu na przeczytanie całej książki; dla ułatwienia zrozumienia treści nauczyciel może podać pytania pomocnicze, na które uczeń powinien przygotować odpowiedzi –czytając wcześniej lekturę,

M. jeżeli pisanie ze słuchu sprawia dziecku niedosłyszającemu duże trudności, można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu: a. przepisywanie zdań z uzupełnieniem „luk” odpowiednimi wyrazami b. utrwalanie znanych zasad pisowni i zwrotów gramatycznych –dobieranie odpowiednich wyrazów, uwzględniając ich rodzaj, osobę, liczbę c. sprawdzanie notatek ucznia i uzupełnianie ich,

N. przy ocenie prac pisemnych ucznia nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy; błędy mogą stanowić dla nauczyciela podstawę, do podjęcia z dzieckiem dalszej pracy samokształceniowej i korekcyjnej; błędy w pisowni należy oceniać opisowo, udzielając dziecku wskazówek do sposobu ich poprawienia,

O. indywidualizacja oceniania,

P. przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

3. Specyficzne trudności w uczeniu się

A) Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

a. systematyczne sprawdzanie ćwiczeń wykonywanych samodzielnie przez ucznia

b. dostosowanie wymagań dotyczy głównie formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu; zamiast klasycznych dyktand można robić sprawdziany polegające na uzasadnianiu pisowni wyrazów; odwołując się do znajomości zasad ortograficznych, należy oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika; w żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki;

B) Ryzyko dysleksji, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści.

a. nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywać wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzać technikę czytania;

b. dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu

c. starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów;

d. czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie, pozwalać na korzystanie z książek "mówionych";

e. raczej nie angażować do konkursów czytania;

f. uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu;

g. częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, czuwać nad wnikliwą ich poprawą, oceniać poprawność i sposób wykonania prac;

h. dać uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci;

i. dyktanda sprawdzające można organizować indywidualnie; j. błędów nie omawiać wobec całej klasy;

k. w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie);

l. pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów;

m. nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach;

n. podać uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.);

- o. dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracać wielkość notatek;
- p. przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie
- q. pozwalać na wykonywanie prac na komputerze;
- r. usprawniać zaburzone funkcje -zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.

C) Ryzyko dyskalkulii.

- a. naukę tabliczki mnożenia, definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych rozłożyć w czasie, często przypominać i utrwalać,
- b. nie wrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany,
- c. w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- d. w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- e. można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,
- f. uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, itp.
- g. materiał sprawiający trudność dłużej utrwalać, dzielić na mniejsze porcje,
- h. oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych i oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji.

D) Oceniając tych uczniów bierzemy pod uwagę:

- a. Postępy uczniów i ich psychofizyczne i możliwości (efekty pracy, a nie popełniane błędy).
- b. Stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek włożony w usprawnianie się i wywiązywanie się z podejmowanych przez nich zadań., przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp.,
- c. Sumienność i aktywność na lekcjach wychowania fizycznego.
- d. Zawsze uwzględniać trudności ucznia.

4.Uczeń z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją.

- A. dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia,
- B. nie wywoływać do tablicy, jeśli ma trudności z poruszaniem się,
- C. udostępnić dodatkowe materiały, notatki ksero,
- D. umiejscowić ucznia w klasie w ławce zapewniającej komfort i łatwe dojście do niego.
- E. ocenianie treści wypowiedzi pisemnej, a nie estetykę pisma,
- F. przy afazji:
 - a. tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych,
 - b. wydłużenie czasu odpowiedzi ustnej,
 - c. uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi,
 - d. umożliwienie uzupełnienia wypowiedzi ustnej zapisem.
- G. częściowe lub całkowite zwolnienie z zajęć wychowania fizycznego na podstawie opinii lekarza specjalisty lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

5. Uczeń z ADHD i niedostosowaniem emocjonalno-społecznym

- A. posadzić ucznia z dala od okna, ze spokojnym uczniem,
- B. nie zniechęcać i nie dyskwalifikować za pierwszą złą odpowiedź,
- C. nie odpytywać w stanie silnego pobudzenia,
- D. wyznaczać uczniowi konkretny cel i działanie,
- E. dzielić zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy,
- F. pomagać uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- G. wydawać jasno sprecyzowane polecenia (na raz tylko jedno polecenie),
- H. skracać zadania poprzez dzielenie ich na mniejsze polecenia cząstkowe,
- I. sprawdzać stopień zrozumienia wprowadzonego materiału,
- J. dzielić dłuższe sprawdziany na części,
- K. wydłużać czas odpowiedzi,
- L. przypominać o terminach sprawdzianów,
- M. utrzymywać stały kontakt z rodzicami.

- N. ukierunkowywać nadmierną energię ruchową,
- O. przypominać o obowiązujących zasadach na lekcji,
- P. odwracać uwagę dziecka od własnej impulsywności poprzez wyznaczanie dodatkowych zadań, akcentowania każdego sukcesu,
- R. na zakończenie lekcji prowadzić ćwiczenia wyciszające,
- S. na zajęciach w-fu ustalać dopuszczalne formy rozładowania napięcia, np. określony okrzyk, bieg wyznaczoną trasą, skakanie po materacach, kopanie piłką lub rzuty do celu itp.
- T. wzmacniać pozytywnie (chwalić).

6. Uczeń z chorobą przewlekłą

- A. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,
- B. pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
- C. budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych,
- D. przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
- E. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
- F. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
- G. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
- H. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
- I. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka, |
- J. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów,
- K. motywowanie do aktywności.

7. Uczeń w sytuacji kryzysowej, traumatycznej

- A. umożliwienie zaliczania zaległego materiału w późniejszym terminie,
- B. rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie,
- C. przedłużenie czasu pracy ucznia,
- D. nauczyciel może odpytać ucznia na osobności, a nie przy całej klasie, nie ponaglać, nie krytykować, nie zawstydząć, nie mobilizować stwierdzeniami „jak się postarasz, to będzie lepiej”, nie zadawać do domu obszernych partii materiału do opanowania.
- E. zadbanie o rozwój sfery emocjonalnej takiego ucznia.

8.Uczeń zdolny

- A. stosowanie różnorodnych metod nauczania (aktywizujące),
- B. indywidualizowanie pracy z uczniem jednocześnie nie alienując go (przygotowanie do konkursów)
- C. zachęcanie do samokształcenia, samooceny i samokontroli,
- D. samorealizacja (własne projekty),
- E. udział w zajęciach dodatkowych (koła zainteresowań)
- F. poszerzenie zainteresowań i umiejętności ucznia poprzez udział w przedsięwzięciach szkolnych i pozaszkolnych;
- G. indywidualizacja procesu dydaktycznego podczas zajęć edukacyjnych poszerzenie treści, wzbogacenie (| wskazane są zadania o zwiększonym stopniu trudności - karty pracy),
- H. promowanie ucznia i jego osiągnięć na terenie szkoły i poza nią.

9.Uczeń z zaburzeniami motoryki, funkcji słuchowo–językowych oraz wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej , uwagi, pamięci i lateralizacji

- A. Podczas stawiania wymagań uwzględniać trudności ucznia.
- B. W miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie.
- C. Upewniać się, czy uczeń rozumie polecenie.
- D. Dzielić dane zadania na etapy i zachęcać do wykonywania ich. Formułować krótkie instrukcje.
- E. Pomagać w organizowaniu i porządkowaniu informacji oraz w przypominaniu, aktualizowaniu i reprodukcji nabywanej wiedzy.
- F. Nie zmuszać do wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudności.
- G. Dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu.
- H. Nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy.
 - I. Podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć.
- J. Zapewniać aktywność ruchową z wykorzystaniem zabaw stymulujących sprawność motoryczną, koordynację wzrokowo-ruchową, równowagę.

K. Rozwijać kierunkowość spostrzegania podczas wykonywania prac.

L. Włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę.

Ł. Dostrzegać i akcentować pochwałą wszelkie starania włożone w pokonywanie trudności szkolnych.